

Byla C-272/19

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2019 m. balandžio 1 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Vokietija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. kovo 27 d.

Pareiškėjas:

VQ

Atsakovė:

Land Hessen

Pagrindinės bylos dalykas

Duomenų apsaugos teisė; informavimas ir susipažinimas su byla, kiek tai susiję su pareiškėjo asmens duomenimis, saugomais Heseno žemės parlamento Peticijų komiteto; atsisakymas teikti informaciją

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Reglamento 2016/679 materialinė taikymo sritis, sąvoka „valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga“, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2016/679 4 straipsnio 7 punktą; duomenų subjekto teisė susipažinti su duomenimis pagal Reglamento 2016/679 15 straipsnį; prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nepriklausomumas ir nešališkumas pagal SESV 267 straipsnį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antrą pastraipą

Prejudiciniai klausimai

1. Ar 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, toliau – BDAR), šiuo atveju – BDAR 15 straipsnis dėl duomenų subjekto teisės susipažinti su duomenimis, taikomas valstybės narės federalinio vieneto parlamento komitetui, kuris yra atsakingas už piliečių pateikiamų prašymų nagrinėjimą, šiuo atveju – Heseno žemės parlamento Peticijų komitetui, ir ar šis komitetas turi būti laikomas valdžios institucija, kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą?

2. Ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas yra nepriklausomas ir nešališkas teismas, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (Pagrindinių teisių chartija) 47 straipsnio antra pastraipa?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio antra pastraipa

SESV 267 straipsnis

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, toliau – BDAR) 2 straipsnis, 3 straipsnio 1 dalis, 4 straipsnio 7 punktą, 15 straipsnis

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Grundgesetz (Konstitucija, toliau – GG) 17 straipsnis, 92 straipsnis, 97 straipsnis

Deutsches Richtergesetz (Vokietijos teisėjų įstatymas, toliau – DRiG) 26 straipsnis („Tarnybinė priežiūra“)

Verwaltungsgerichtsordnung (Administracinių bylų teisenos kodeksas, toliau – VwGO) 1 straipsnis („Administracinių teismų nepriklausomumas“), 18 straipsnis („Ad interim teisėjai“), 38 straipsnis („Tarnybinė priežiūra; Aukštesnioji tarnybinė priežiūros institucija“), 39 straipsnis („Administravimo klausimai“)

Verfassung des Landes Hessen (Heseno žemės konstitucija, toliau – HV) 17 straipsnis („Teisė teikti peticijas“) 126 ir 127 straipsniai

Hessisches Datenschutz- und Informationsfreiheitsgesetz (Heseno duomenų apsaugos ir informacijos laisvės įstatymas, toliau – HDSIG) 30 straipsnio 1 dalis

(„Asmens duomenų tvarkymas Heseno žemės parlamente ir vietos atstovaujamosiose institucijose“)

Geschäftsordnung des Hessischen Landtags (Heseno žemės parlamento darbo reglamentas) 112 straipsnio 6 dalis

Datenschutzordnung des Hessischen Landtags (Heseno žemės parlamento duomenų apsaugos taisyklės) (Heseno žemės parlamento darbo reglamento 4 priedas) 10 straipsnis („Peticijų duomenų saugojimas“)

Richtlinien für den Umgang mit Verschlussachen des Hessischen Landtags (Heseno žemės parlamento įslaptintos informacijos tvarkymo gairės) (Heseno žemės parlamento darbo reglamento 2 priedas) (toliau – Įslaptintos informacijos tvarkymo žemės parlamente gairės) 13 straipsnis („Slaptos asmeninės informacijos apsauga“)

Hessisches Richtergesetz (Heseno teisėjų įstatymas, toliau – *HRiG*) 2 straipsnis („Valstybės tarnybos teisės aktų taikymas pagal analogiją“), 2b straipsnis („Tarnybinis vertinimas“), 3 straipsnis („Teisėjų skyrimas“)

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Pareiškėjas prašo suteikti informaciją arba leisti susipažinti su byla, kiek tai susiję su jo asmens duomenimis, Heseno žemės parlamento Peticijų komiteto saugomais dėl pareiškėjo pateiktos peticijos 1728/18, dėl kurios priimtas sprendimas.
- 2 Atsakovu patrauktas Heseno žemės parlamento pirmininkas atmetė prašymą suteikti informaciją.
- 3 Peticijų nagrinėjimo procedūra yra Heseno žemės parlamento parlamentinė funkcija, taigi, BDAR taikymo sritis neapima Heseno žemės parlamento. Tokią išvadą galima daryti remiantis šiuo atveju taikytinomis teisės normomis, t. y. HDSIG 30 straipsnio 1 dalimi, kuri yra susijusi su asmens duomenų tvarkymu žemės parlamente ir vietos atstovaujamuosiuose organuose, taip pat Heseno žemės parlamento darbo reglamento 112 straipsniu, kuriame daroma nuoroda į šio darbo reglamento 4 priede nustatytas Heseno žemės parlamento duomenų apsaugos taisykles ir šio darbo reglamento 2 priede pateiktas Įslaptintos informacijos tvarkymo Heseno žemės parlamente gaires.
- 4 Pagal šias teisės normas peticijų bylos ir jų duomenys neatskleidžiami net ir peticijos teikėjams. Nei BDAR, nei iki 2018 m. gegužės 24 d. taikytoje 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo nieko nenurodoma dėl parlamentinių klausimų tvarkymo.
- 5 Dėl atsisakymo suteikti informaciją pareiškėjas 2013 m. kovo 22 d. pateikė skundą *Verwaltungsgericht Wiesbaden* (Vysbadeno administracinis teismas).

Bandymas gauti informaciją iš ministerijų, kurios dalyvavo peticijų nagrinėjimo procedūroje, ir taip patenkinti pareiškėjo pageidavimą nepavyko. Taigi, 2015 m. liepos 29 d. procedūra buvo atnaujinta ir pareiškėjas toliau reikalauja informacijos iš Heseno žemės parlamento Peticijų komiteto.

- 6 Atsisakyti suteikti informaciją pagal HDSIG 30 straipsnio 1 dalį, siejamą su Išlaptintos informacijos tvarkymo žemės parlamente gairių 10 straipsniu, būtų leidžiama, jei Peticijų komitetui būtų netaikomas BDAR. Skundas turėtų būti tenkinamas, jei pirma nurodytos teisės normos neprieštarautų informacijos prašymui. Taigi, reikia paaiškinti BDAR taikymo sritį, konkrečiai – jo taikymo sritį *ratione materiae* pagal 2 straipsnį. Toks yra pirmojo klausimo dalykas.
- 7 Atsižvelgdamas į administracinių teismų jurisdikcijos struktūrą Vokietijoje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas antruoju prejudiciniu klausimu teiraujasi, ar jis apskritai veikia kaip teismas, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnio antrą pastraipą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

Dėl pirmojo klausimo

- 8 Pareiškėjas turėtų teisę gauti informaciją iš Heseno žemės parlamento pagal BDAR 15 straipsnį, jei Heseno žemės parlamento Peticijų komitetas patenka į BDAR 2 straipsnio 1 dalies taikymo sritį ir turi būti laikomas „valdžios institucija“ pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą.
- 9 Pagal BDAR 15 straipsnį kiekvienas asmuo turi teisę susipažinti su saugomais duomenimis apie savo asmenį, kaip numatyta šiame reglamente. Tokia teisė gali būti pareikšta duomenų valdytojui, taigi, ir „valdžios institucijoms“, kaip duomenis tvarkantiems subjektams.
- 10 BDAR duomenų valdytojo apibrėžtyje nurodyta valdžios institucija arba agentūra, bet tikslios valdžios institucijos sąvokos apibrėžties nepateikiama. Skirtumas daromas tik tarp valdžios institucijų ir teisminių institucijų. Tiesa, reglamente taip pat minimos „nepriklausomos administracinės valdžios institucijos“ (31 konstatuojamoji dalis) ir vartojamos kitos valdžios institucijas reiškiančios sąvokos, vis dėlto jas visas – priežiūros institucijas, muitų administracijas, teisėsaugos institucijas, sveikatos apsaugos institucijas, duomenų apsaugos institucijas, duomenų apsaugos priežiūros institucijas, reguliavimo organus, finansų priežiūros institucijas ir administracines valdžios institucijas – apima bendra sąvoka „valdžios institucija“.
- 11 Aiškinant valdžios institucijos sąvoką pagal šį reglamentą negali būti remiamasi valstybių narių teisės aktais. Sąjungos teisės aktų sąvokos turi būti aiškinamos autonomiškai.

- 12 Valdžios institucijos sąvoka gali būti vartojama organizaciniu instituciniu arba funkciniu požiūriu. Remiantis BDAR 4 straipsnio 7 punktu, siejama su HDSIG 30 straipsnio 1 dalies pirmu sakiniu, turi būti laikoma, kad valdžios institucijos sąvoka pagal šias nuostatas turi būti suprantama funkcinėje prasme, nes pagal HDSIG 30 straipsnio 1 dalį HDSIG, taigi, ir BDAR, taikymas priklauso nuo to, kokią funkciją (teisėkūros ar administravimo) konkrečiu atveju vykdo Heseno žemės parlamentas. Taigi, valdžios institucijos yra visos viešosios valdžios įstaigos, kurios vykdo viešojo administravimo funkcijas. Vadinasi, Heseno žemės parlamentas yra valdžios institucija, kai vykdo viešojo administravimo funkcijas.
- 13 BDAR 4 straipsnio 7 punkte, be valdžios institucijos sąvokos, taip pat vartojamos sąvokos „agentūra“ ir „kitos įstaigos“. Įstaigai būdinga tai, kad ji yra struktūriškai autonomiška, be to, nepriklauso nuo valdžios pareigūnų kaitos ir savo vardu vykdo savarankiškas funkcijas. Heseno žemės parlamento Peticijų komitetas yra autonomiška įstaiga, taigi, valdžios institucija organizacine teisine prasme.
- 14 Svarbu tai, ar įstaigos funkcijos priskiriamos viešojo administravimo sričiai. Pozityvusis administravimo aprašymas negalimas, jo paskirtį galima apibrėžti tik atskiriant nuo kitų valstybės funkcijų. „Administravimas“ yra kita, ne teisėkūros ir ne teisminė veikla. Parlamentui suteikta įstatymų leidžiamoji valdžia yra teisėkūros funkcija, kaip aiškiai nurodyta BDAR 41 konstatuojamojoje dalyje dėl teisinio pagrindo sukūrimo.
- 15 Taigi, teisėkūra yra teisėkūros institucijų, šiuo atveju – Heseno žemės parlamento, o ne Peticijų komiteto, vykdoma teisėkūros veikla. Heseno žemės parlamento Peticijų komiteto atliekamos vertinimo ir konsultavimo funkcijos nelaikomos nei teismine, nei teisėkūros veikla. Tiesa, Peticijų komitetas turi teisę gauti iš vykdomosios valdžios bet kokią reikiamą informaciją apie faktines aplinkybes, kuriomis grindžiama peticija, kad galėtų tinkamai išnagrinėti peticiją.
- 16 Teisė teikti peticijas reglamentuojama HV 16 straipsnyje (atitinka GG 17 straipsnį). Pagal šią nuostatą bet kuris asmuo gali raštu pateikti prašymą ar skundą parlamentui, taip pat bet kuriai kitai Heseno administravimo institucijai; peticijos teikėjas turi teisę reikalauti, kad jo peticija būtų priimta, iš esmės išnagrinėta, ir gauti motyvuotą sprendimą per protingą terminą. Vis dėlto pagal HV 16 straipsnį užtikrinama tik teisė į sprendimą, bet ne į prašymo, dėl kurio pateikta peticija, patenkinimą.
- 17 Aplinkybė, kad Peticijų komitetas yra Heseno žemės parlamento, taigi, teisėkūros organo, struktūrinė dalis, nebūtinai reiškia, jog Peticijų komitetas turi būti atitinkamai priskiriamas teisėkūros veiklai, taigi, parlamentui, kaip įstatymų leidžiamajai valdžiai. Peticijų komiteto veiklos uždaviniai nesutampa su Heseno žemės parlamento funkcijomis (žr. HV 16 ir paskesnius straipsnius), kurios apibūdina jį kaip įstatymų leidžiamosios valdžios organą, nes, viena vertus, komiteto veikla nėra privalomojo pobūdžio, kita vertus, Peticijų komitetas neturi iniciatyvos teisės ir teisės priimti norminius teisės aktus. Komiteto veiksmai visada priklauso nuo piliečių teikiamų peticijų ir jų prašymo turinio. Tas pats

pasakytina apie peticijas valdžios institucijoms. Šiuo požiūriu nėra skirtumų tarp teisės teikti peticijas valdžios institucijoms ir Heseno žemės parlamentui.

- 18 Atsižvelgiant į tai, kad nėra valdžios institucijos, taigi, ir administravimo teisinės sąvokos bendros turinio apibrėžties, ji turi būti nustatyta šioje byloje remiantis konkrečiu atveju. Reikia vadovautis plačiu administravimo supratimu, taigi, ir plačia valdžios institucijos sąvoka. Tokią išvadą patvirtina ir tai, kad BDAR, priešingai nei Direktyvoje 2003/4/EB (Informacijos apie aplinką direktyva), 2 straipsnio 2 punkte nenumatyta taikymo išimtis institucijoms, vykdančioms teismines arba įstatymų leidžiamąsias funkcijas (žr. 2012 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Flachglas Torgau*, C-204/09, EU:C:2012:71, 40–44 punktus).
- 19 Taigi, aiškinant sąvoką „valdžios institucija“ lemiamą reikšmę turi BDAR reguliavimo tikslas. Pagal BDAR 3 straipsnio 1 dalį reglamentas taikomas asmens duomenų tvarkymui, kai asmens duomenis tvarko duomenų valdytojas, vykdydamas savo veiklą. Šiuo požiūriu Heseno žemės parlamento Peticijų komitetas niekuo nesiskiria nuo „administravimo“ valdžios institucijos (duomenų apsaugos institucijų, duomenų apsaugos priežiūros institucijų, reguliavimo organų, finansų priežiūros institucijų), kiek tai susiję su duomenų subjekto peticija.
- 20 BDAR siekiama stiprinti duomenų subjekto teises, taigi, ir piliečio asmens teises, ir apsisprendimo teisę. Iš objektyvių teisės teikti peticijas kriterijų neaišku, kodėl Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, taigi, ir neribota teisė į informaciją pagal BDAR 15 straipsnį, taikomas, kai yra tvarkomi peticijos teikėjo, kuris kreipiasi su peticija į valdžios instituciją pagal HV 16 straipsnį, asmens duomenys, ir netaikomas, kai peticija teikiama Heseno žemės parlamento Peticijų komitetui. Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad Heseno žemės parlamento Peticijų komitetas yra valdžios institucija (įstaiga), kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą. Tai reiškia, kad nėra pagrindo atsisakyti teikti informaciją pagal BDAR 15 [straipsnį]. Visų pirma prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nemato pagrindo taikyti apribojimų pagal BDAR 23 straipsnį. Teismo nuomone, žemės teisės aktų leidėjas, nurodydamas HDSIG motyvus, nesiekė apriboti duomenų subjekto teisių.

Dėl antrojo klausimo

- 21 Vis dėlto šį klausimą teismas gali pateikti tik tuo atveju, jei jis yra „teismas“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį. Dėl Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nurodytų „teismo“ požymių prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas daro nuorodą į 2014 m. liepos 17 d. Sprendimą *Torresi* (C-58/13 ir C-59/13, EU:C:2014:2088, 17 punktą) ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimą *Consorti Sanitari del Maresme* (C-203/14, EU:C:2015:664, 17 punktą).

- 22 Teismas abejoja dėl nepriklausomumo kriterijaus. Daroma nuoroda į nepriklausomumo reikalavimo aiškinimą Teisingumo Teismo jurisprudencijoje. Pagal ją nepriklausomumo reikalavimas apima du aspektus.
- 23 Pirmasis, išorinis, aspektas reiškia, kad institucija savo funkcijas vykdo visiškai autonomiškai, jos nesaisto jokie hierarchijos ar pavaldumo ryšiai, ji negauna jokių nurodymų ar įpareigojimų, taigi yra apsaugota nuo išorinio poveikio ar spaudimo, kuris gali kelti grėsmę jos narių nepriklausomam sprendimų priėmimui ir turėti jiems įtakos (2017 m. vasario 16 d. Sprendimo *Ramón Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, 37 punktas).
- 24 Antrasis, vidinis, aspektas susijęs su nešališkumo sąvoka ir pagal jį privalomas neutralumas bylos šalių ir jų atitinkamų interesų, susijusių su bylos dalyku, atžvilgiu. Šis aspektas reikalauja objektyvumo ir jokio suinteresuotumo bylos baigtimi nebuvimo, išskyrus siekį griežtai laikytis teisės normų (2017 m. vasario 16 d. Sprendimo *Ramón Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, 38 punktas).

Dėl pirmojo aspekto

- 25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas abejoja dėl pirmojo aspekto, nes teismai susiję su Teisingumo ministerija pavaldumo ryšiais, taigi, yra jai pavaldūs, net jei negauna jokių nurodymų ar įpareigojimų iš jokios įstaigos.
- 26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo į Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl duomenų apsaugos priežiūros institucijų nepriklausomumo, pagal kurią jų neturi veikti jokia išorinė (federacijos ar žemių) įtaka, įskaitant tiesioginę ar netiesioginę įtaką (žr. 2010 m. kovo 9 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-518/07, EU:C:2010:125, 19 punktą, taip pat 28, 30, 34, 36 punktus). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, tai turėtų būti taikoma ir teismams. Teismams vykdant jų funkcijas taip pat neturi būti daroma jokios įtakos ir duodama nurodymų. Tai taikytina ne tik *de facto* įgyvendinant teisminę valdžią (priimant sprendimą), bet ir vykstant sprendimų priėmimo procesui, taigi, teismų struktūrai, procedūroms, naudojamiems metodams ir t. t.
- 27 Šiuo atveju taip nėra: išorės ir vidaus sandarą nustato ministerija teismų ir prokuratūrų darbo reglamentuose ir kituose teisės aktuose. Ministerija kartu su centralizuotu paslaugų teikėju *Hessische Zentrale für Datenverarbeitung* (Heseno duomenų tvarkymo centras, toliau – HZD) nustato ryšio priemonės (telefonas, faksas, internetas ir kitos) ir kompiuterių įrangą su administravimo programa „HessenPC“. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, dėl to administracijai galiausiai tampa prieinami visi teismų duomenys, net jei ji šia galimybe praktiškai galbūt ir nesinaudoja. Taigi, teismai nėra pakankamai nepriklausomi, kad galėtų vykdyti savo funkcijas neveikiami išorinės įtakos.

- 28 Neatmestina, kad teismai, kurie, išskyrus „nepriklausomus teisėjus“, yra bendrosios administracijos dalis, todėl pavaldūs atitinkamos žemės vyriausybei, negali veikti objektyviai aiškindami ir taikydami nacionalinės ir Europos teisės normas. Tai matyti vien iš to, kad teismai, kitaip, nei nustatyta BDAR, neturi savo duomenų apsaugos priežiūros procedūros, nes didžiąją dalį duomenų tvarkymo nustato ministerija, t. y. Heseno teismų informacinių technologijų įstaiga (IT įstaiga, kuri yra tarpinė institucija, priskiriama Teisingumo ministerijos kompetencijai) arba HZD, o teismai faktinės įtakos neturi (žr. BDAR 20 konstatuojamąją dalį). Teisminė veikla pasireiškia ne tik sprendimo paskelbimu, ji susijusi su visa teismo proceso eiga, kuri prasideda ieškinio (prašymo) gavimu ir baigiasi sprendimo (nutarties) įteikimu.
- 29 Vien politinės įtakos teismams grėsmė (dėl Teisingumo ministerijos teikiamos įrangos, skiriamų darbuotojų ir kt.) gali kelti pavojų, kad bus daroma įtaka teismo sprendimams. Pavyzdžiui, ministerijos rengiama darbo krūvio statistika gali lemti „spaudimą dėl terminų“. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, tokia darbo krūvio statistika iš tikrųjų mažai atspindi faktinį teismų darbo krūvį, nes pati ministerija nustato vidutinio įvykdymo laikotarpio reikalavimus teismo sprendimams, o tam tikri procesai, kuriuos taip pat būtina tvarkyti, į statistiką net neįtraukti.

Dėl antrojo aspekto

- 30 Dėl antrojo aspekto reikia konstatuoti, kad pagal nacionalinę konstitucinę padėtį užtikrinamas tik funkcinis, o ne institucinis teismų nepriklausomumas. Tai atspindi aplinkybės, kad teisėjus – taigi, ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo teisėją – skiria ir paaukština Heseno teisingumo ministras (*HRiG* 3 straipsnis), jų veiklos vertinimo taisyklės nustato Heseno teisingumo ministerija (*HRiG* 2b straipsnis), be to, teisėjams taikomos valstybės tarnybą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos.
- 31 Pagal *VwGO* 18 straipsnį („*Ad interim* teisėjai“) siekiant patenkinti laikiną žmogiškųjų išteklių poreikį į nuolatinę tarnybą paskirtas teisėjo pareigoms tinkamas pareigūnas gali būti skiriamas *ad interim* teisėju ne trumpiau kaip dvejais metais, bet ne ilgiau, nei asmuo eina pagrindines pareigas. Vėliau toks pareigūnas gražinamas į administraciją. Taip išimtiniais atvejais turi būti patenkinamas laikinai padidėjęs žmogiškųjų išteklių poreikis pirmosios instancijos administraciniuose teismuose, neprieštaraujant Konstitucijai. Tokiais atvejais *ad interim* teisėju taip pat gali tapti valdžios institucijos, kuriai nuolat atstovaujama teisme, kaip atsakovei, pareigūnas.
- 32 Vis dėlto, kiek tai susiję su nepriklausomumu, taip pat reikia atsižvelgti į teismo narių skyrimo tvarką (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. EŽTT sprendimą *Maktouf ir G. Damjanović prieš Bosniją ir Hercegoviną*, ECLI:CE:ECHR:2013:0718JUD000231208). *Ad interim* teisėju atveju tikriausiai kiltų abejonių.

- 33 Taigi, kyla klausimas, ar teisėjai, kuriuos skiria ir paauskština teisingumo ministras, taip pat sprendžiantis dėl jų asmens duomenų apdorojimo, susijusio su kontaktinių duomenų paskelbimu (net jei tai daroma tik Heseno žemės teritorijoje), yra visiškai nepriklausomi ir neveikiami jokios įtakos gali priimti sprendimus net tose bylose, kuriose suinteresuotoji šalis yra Heseno teisingumo ministerija, pvz., dėl to, kad dalyvavo konkurse dėl paskyrimo į aukštesnes pareigas, kuriame sprendimą galiausiai vėl priėmė Teisingumo ministerija. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, šiuo atveju pasakytina tas pats, kas buvo nuspręsta dėl Direktyvos 95/46/EB duomenų apsaugos priežiūros institucijų atžvilgiu – priešingai, sprendime valdžios institucijai nustatyti kriterijai *a fortiori* taikytini teisminei valdžiai, taigi, ir teismams (šiuo klausimu žr. generalinio advokato M. Bobek išvados byloje C-530/16, EU:C:2018:29, 32 ir paskesnius punktus.).
- 34 Teismai funkcinio požiūriu nepriklausomi tik tiek, kiek nepriklausomi ir tik įstatymui paklūsta jų teisėjai (HV 126 straipsnis). Likusia dalimi teisėjai, tuo labiau teismas, yra veikiami išorinės įtakos. Teisingumo ministerija sprendžia dėl teisėjų skaičiaus, kiekvieno teismo pareigybių sąrašo, taip pat dėl teismų darbuotojų, vykdančių neteismines funkcijas. Be to, ji sprendžia teismo aprūpinimo, be kita ko, kompiuterių sistemomis ir programine įranga klausimus.
- 35 Vis dėlto vien funkcinio teisėjų nepriklausomumo nepakanka siekiant apsaugoti teismą nuo bet kokios išorinės įtakos. Nepriklausomumu turi būti ne tik užkirstas kelias tiesioginei įtakai, daromai teikiant nurodymus; juo teisėjai taip pat turi būti apsaugoti nuo bet kokios išorinės įtakos, tiesioginės ar netiesioginės, galinčios pakreipti jų sprendimus kuria nors linkme ir tinkamos teismo sprendimams valdyti (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Austrija*, C-614/10, EU:C:2012:631, 41–43 punktus).